

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie nr 2164 posała Krzysztofa Szczuckiego z 30 stycznia 2025 roku w sprawie tekstu „Gaude, mater Polonia” odnalezionego w bibliotece berlińskiej, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Pierwsze informacje o możliwym ujawnieniu dużej grupy zabytków piśmiennictwa pochodzących z przedwojennych polskich księgozbiorów, w tym rękopisu o proveniencji płockiej, polski resort kultury otrzymał w 2017 r. za pośrednictwem Biblioteki Narodowej w Warszawie, do której wcześniej zwróciła się Staatsbibliothek zu Berlin.

Wstępne kwerendy w Staatsbibliothek zu Berlin przeprowadzone zostały przez pracowników Biblioteki Narodowej w Warszawie. Obecnie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego we współpracy z Biblioteką Narodową w Warszawie prowadzi kwerendę biblioteczną i archiwalną mającą na celu zebranie pełnej dokumentacji dotyczącej przedmiotowych zabytków. Ustalono dotychczas, że w Staatsbibliothek zu Berlin pod sygnaturą Dep. 39 (pudło Dep. 39 – Polon, Russ.) znajduje się około 40 zabytkowych jednostek pochodzących ze zbiorów polskich, w tym wspomniany rękopis.

Zidentyfikowanie przedmiotowego zabytku jako rękopisu pochodzącego ze zbiorów płockich nie jest jednoznaczne z potwierdzeniem, że jest to strata wojenna. Dopiero niepodważalny dowód w postaci potwierdzenia tożsamości obiektu, bezsprzeczne wskazanie jego proveniencji oraz okoliczności nielegalnego wywozu z terytorium Polski pozwolą na podjęcie odpowiednich działań restytucyjnych w myśl przepisów prawa krajowego oraz międzynarodowego.

Zgodnie z treścią art. 3. ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury organem właściwym do spraw restytucji dóbr kultury prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską, w tym zwrotu narodowych dóbr kultury RP wyprowadzonych z naruszeniem prawa z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz do spraw restytucji dóbr kultury prowadzonej przez państwo obce lub cudzoziemców, w tym zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych z naruszeniem prawa z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska, lub innego państwa obcego, jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Należy wskazać, że w zakresie restytucji dóbr kultury w myśl art. 5 ust. 1 ww. ustawy w sprawach, o których mowa wyżej, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego prowadzi współpracę z innymi członkami Rady Ministrów, kierownikami urzędów centralnych, wojewodami, prokuraturą, Policją, Krajową Administracją Skarbową oraz Strażą Graniczną.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Informacje oraz dokumentacja archiwalna pozyskane w czasie badań posłużą do sporządzenia wniosków restytucyjnych obejmujących poszczególne zabytki bądź zespoły zabytków odnalezione w Staatsbibliothek zu Berlin i udokumentowane jako polskie straty wojenne. Procedura restytucji ww. zabytków będzie przebiegać z poszanowaniem przepisów ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel